

Zadaci za vježbu

1) Nađi stacionarne točke i lokalne ekstreme:

- a) $f(x, y) = x^2 + xy + y^2 - 6x + 2$ R: lok min u $(4, -2)$.
- b) $f(x, y) = y + x \sin y$ R: sedla u $(-1, 2n\pi)$ i $(1, (2n+1)\pi)$ $n \in \mathbb{Z}$.
- c) $f(x, y) = (x-3) \ln xy$ R: sedlo u $(3, \frac{1}{3})$.
- d) $f(x, y) = (x^2 + y^2)e^{x^2 - y^2}$ R: lok min u $(0, 0)$, sedlo u $(0, \pm 1)$.

2) Odredi globalne ekstreme:

- a) $f(x, y) = 2x^2 + y^2 - 4x - 2y + 2$; $0 \leq x \leq 2$, $0 \leq y \leq 2x$.
R: glob maks u $(2, 4)$, glob min u $(1, 1)$.
- b) $f(x, y) = 2 - 3x + 2y$ na trokutu s vrhovima $(0, 0)$, $(4, 0)$ i $(0, 6)$.
R: glob maks u $(0, 6)$, glob min u $(4, 0)$.
- c) $f(x, y) = y(x-3)$; $x^2 + y^2 \leq 9$.
R: glob maks u $(-\frac{3}{2}, -\frac{3\sqrt{3}}{2})$, glob min u $(-\frac{3}{2}, \frac{3\sqrt{3}}{2})$.
- d) $f(x, y) = 3 + x - y + xy$ na skupu omeđenom sa $y = x^2$ i $y = 4$.
R: glob maks u $(2, 4)$, glob min u $(-2, 4)$.

3) Nađi vezani ekstrem:

- a) Minimiziraj $x^2 + y^2$ na $xy = 1$. R: u $(1, 1)$ i $(-1, -1)$.
- b) Maksimiziraj $x^2 + y^2$ na $x^4 + 7x^2y^2 + y^4 = 1$. R: u $(\pm 1, 0)$ i $(0, \pm 1)$.
- c) Maksimiziraj $2x + 3y + 5z$ na sferi $x^2 + y^2 + z^2 = 19$.
R: u $(\sqrt{2}, \frac{3}{2}\sqrt{2}, \frac{5}{2}\sqrt{2})$.
- d) Minimiziraj $x^4 + y^4 + z^4$ na $x + y + z = 1$. R: u $(\frac{1}{3}, \frac{1}{3}, \frac{1}{3})$

4) Za danu F odredi ako postoji f tako da je $F = \nabla f$:

- a) $F(x, y) = (xy^2, x^2y)$. R: $f(x, y) = \frac{1}{2}x^2y^2 + C$.
- b) $F(x, y) = (\cos x - y \sin x, \cos x)$. R: $f(x, y) = \sin x + \cos x + C$.
- c) $F(x, y, z) = (y^2z^3 + 1, 2xyz^3 + y, 3xy^2z^2 + 1)$.
R: $f(x, y, z) = xy^2z^3 + x + \frac{1}{2}y^2 + z + C$.
- d) $F(x, y, z) = (\frac{y}{z} - e^z, \frac{x}{z} + 1, -xe^z - \frac{xy}{z^2})$. R: $f(x, y, z) = \frac{xy}{z} - xe^z + y + c$.

5) Izračunaj integrale na Ω :

- a) $\iint_{\Omega} e^{x+y} dx dy$ $\Omega \dots 0 \leq x \leq 1, 0 \leq y \leq 3$. R: 1.
b) $\iint_{\Omega} \sin(x+y) dx dy$ $\Omega \dots 0 \leq x \leq \frac{1}{2}\pi, 0 \leq y \leq \frac{1}{2}\pi$. R: 2.
c) $\iint_{\Omega} e^{x^2} dx dy$ Ω skup omeđen x -osi te $2y = x$ i $x = 2$.
R: $\frac{1}{4}(e^4 - 1)$.
d) $\iint_{\Omega} \cos(x^2 + y^2) dx dy$ $\Omega \dots 1 \leq x^2 + y^2 \leq 4$.
R: $\pi(\sin 4 - \sin 1)$. (polarne)
e) $\iint_{\Omega} \sin(x-y) \cos(x+2y) dx dy$
 Ω omeđen sa $x-y=0, x-y=\pi, x+2y=0, x+2y=\frac{1}{2}\pi$.
R: $\frac{2}{3}$, zamjena koordinata $u = x-y, v = x+2y$.

6) Izračunaj integral:

- a) $\int_0^2 \int_{-1}^1 \int_1^3 (z-xy) dy dx dz$. R: 8.
b) $\int_{-1}^2 \int_1^{y-2} \int_e^{e^2 \frac{x+y}{z}} dz dx dy$. R: $\frac{3}{2}$.
c) $\int_0^1 \int_1^{2y} \int_0^x (x+2z) dz dx dy$. R: $\frac{2}{3}$.
d) $\iiint_T 2ye^x dx dy dz$. T dan sa $0 \leq y \leq 1, 0 \leq x \leq y, 0 \leq z \leq x+y$.
R: $4e - \frac{29}{3}$.
e) $\iiint_T \sqrt{x^2 + y^2} dx dy dz$.
 $T \dots -1 \leq x \leq 1, -\sqrt{1-x^2} \leq y \leq \sqrt{1-x^2}, x^2 + y^2 \leq z \leq 2 - (x^2 + y^2)$. R: $\frac{8\pi}{15}$ (cilindričke).
f) $\iiint_T e^{(x^2+y^2+z^2)^{\frac{3}{2}}} dx dy dz$. $T \dots x^2 + y^2 + z^2 \leq 1, z \geq 0$.
R: $\frac{1}{3}\pi(e-1)(2-\sqrt{2})$ (sferičke).

7) Izračunaj

- a) Odredi duljinu krivulje $c(t) = (e^t(\cos t), e^t(\sin t))$, $t \in [1, 3]$.
R: $\sqrt{2}(e^{\pi} - 1)$
b) $\int_c y dx + x dy$, $c(t) = (t, t^2)$, $t \in [0, 1]$. R: 1.
c) $\int_c \cos x dx + \sin y dy + yz dz$, $c(t) = (t^2, -t^3, t)$ $t \in [0, 1]$.
R: $\frac{4}{5} + \sin 1 - \cos 1$.
d) Koristeći Greenov teorem izračunaj $\int_c xy dx + x^2 dy$ gdje je c pozitivno orjentiran rub trokuta s vrhovima $(0, 0), (0, 1)$ i $(1, 1)$.
R: $\frac{1}{6}$.
e) Koristeći Greenov teorem izračunaj $\int_c e^x \cos y dx + e^x \sin y dy$ gdje je c pozitivno orjentiran rub četverokuta s vrhovima $(0, 0), (1, 0), (1, \pi)$ i $(0, \pi)$. R: $4(e-1)$.

8) Izračunaj

- a) Izračunaj površinu plohe $z = y^2$, $0 \leq x \leq 1, 0 \leq y \leq 1$.
 $R : \frac{1}{4}[2\sqrt{5} + \ln(2 + \sqrt{5})]$
- b) Izračunaj površinu plohe $z^2 = x^2 + y^2$, $0 \leq z \leq 1$.
 $R : \sqrt{2}\pi$
- c) Izračunaj $\iint x^2 z d\sigma$, S dio cilindra $x^2 + z^2 = 1$ između $y = 0$ i $y = 2$, te $z \geq 0$. $R : \frac{4}{3}$.
- d) Izračunaj $\iint x^2 + y^2 d\sigma$, $S \dots z = 1 - x^2 - y^2$, $z \geq 0$. $R : \frac{25\sqrt{5}+1}{60}\pi$
- e) Neka je S jedinična sfera orjentirana prema vani, $F = (3xy^2, 3x^2y, z^3)$ vektorsko polje. Izračunaj $\iint_S F dS$. $R : \frac{12\pi}{5}$.
- f) Izračunaj integral vektorskog polja $F = (y, -x, z^2)$ duž parametrizirane plohe $X(x, y) = (x, y, x^2 + y^2)$ $0 \leq x^2 + y^2 \leq 1$. $R : -\frac{\pi}{3}$
- 9) a) Neka je na okolini kocke $K \dots 0 \leq x \leq 1, 0 \leq y \leq 1, 0 \leq z \leq 1$ dano vektorsko polje $F(x, y, z) = (x^2, -xz, z^2)$. Provjeri teorem divergencije tj. $\iiint_K (\text{div} F) dx dy dz = \iint_{\partial K} F dS$. (rub orjentiran vani)
- b) Neka je na okolini skupa $K \dots x^2 + y^2 \leq 9, 0 \leq z \leq 1$ dano vektorsko polje $F(x, y, z) = (x, 2y^2, 3z^2)$. Provjeri teorem divergencije tj. $\iiint_K (\text{div} F) dx dy dz = \iint_{\partial K} F dS$. (rub orjentiran vani)
- c) Neka je S $x^2 + y^2 + z^2 = 1, z \geq 0$, $F = (y, -x, z)$ provjeri Stokesov teorem tj. $\iint_S (\text{rot} F) dS = \int_c F dc$ gdje je c rub od S koji naslijeđuje orjentaciju od S tj. ako je S orjentiran prema vani c ima pozitivnu orjentaciju u xy ravnini.
- d) Neka je S trokut s vrhovima $(2,0,0)$, $(0,2,0)$ i $(0,0,2)$ na koji gledamo kao na plohu s rubom uz orjentaciju od ishodišta. Koristeći Stokesov teorem izračunaj $\iint_S (\text{rot} F) dS$, gdje je $F = (x^2 + y^2, y^2, x^2 + z^2)$. $R : \frac{16}{3}$.